

Namens het HV wil ik graag een bijdrage leveren aan deze bijeenkomst, maar mogelijk is het Humanisme niet bij iedereen voldoende bekend. Vandaar even een korte toelichting: Het humanisme is de levensovertuiging die probeert leven en wereld te begrijpen uitsluitend met menselijke vermogens. Het acht wezenlijk voor de mens zijn vermogen tot onderscheidend oordelen, waarvoor niets of niemand buiten hemzelf verantwoordelijk kan worden gesteld. De meeste humanisten ontkennen een "hogere macht" maar er zijn ook agnosten, die niet weten of zo'n hogere macht bestaat en religieuze humanisten.

Het humanisme wordt gekenmerkt door:

- De voortdurende bereidheid zich in denken en doen naar normen van redelijkheid en zedelijkheid te verantwoorden
- De helpende zorg voor de medemens om hem in staat te stellen zich te ontplooien tot een volwaardig bestaan in zelfbestemming
- Het streven naar een samenleving, waarin vrijheid, gerechtigheid, verdraagzaamheid, eerbied voor de menselijke waardigheid en medemenselijkheid centraal staan.

Ik suggereer allerminst, dat het humanisme het alleenrecht heft op deze kenmerken. Iedere humanist vult zijn eigen persoonlijke humanisme in. Er zijn dus eigenlijk zoveel humanismen als er humanisten zijn.

Het HV werd in februari 1946 opgericht in een tijd, waarin na de verschrikkingen van WO2 mensen braken met hun kerkelijke achtergrond en een maatschappij wilden zonder de verdwazing van haat jegens bepaalde bevolkingsgroepen.

Nu kent de mensheid door de eeuwen heen xenofobie, angst voor vreemdelingen, kleinschalig of op landelijk niveau. Vooral in crisistijden werden de vreemdelingen, dus zij, die afweken van het gebruikelijke qua uiterlijk, gebruiken, geloof, bestempeld tot zondebokken, niet individueel, maar als gehele bevolkingsgroep, met als gevolg haatzaaiing, uitsluiting van beroepen en privileges, onderdrukking tot zelfs volkerenmoord. In WO2 waren vooral de joden en de zigeuners in Europa de dupe, maar door de eeuwen heen en wereldwijd zijn de voorbeelden legio.

Na de WO2 overheerste het gevoel: Dit mag nooit meer gebeuren.

In de jaren na de oorlog kwamen geleidelijk uit diverse culturen immigranten naar Nederland, bv. als gastarbeiders of asielzoekers, zoals ook Nederlanders als emigranten naar elders vertrokken. De wereld leek kleiner te worden door verbeterde reismogelijkheden. Maar in de nieuwe multiculturele samenleving in Nederland – maar dat geldt ook mondiaal – bleef onderhuids het gif van de xenofobie aanwezig, om door tactische haatzaaiing aangewakkerd te worden.

Ik ben blij, dat ter gelegenheid van de 70^e verjaardag van de bevrijding van Winterswijk ons hier en nu het ideaal van de Nederlanders in 1945 wordt voorgehouden. Ook nu dient geen bevolkingsgroep collectief negatief te worden weggezet, achtergesteld, ongeacht geloof of levensovertuiging, etnische herkomst of beroepsgroep. Onze opdracht moet zijn, dat we keer op keer ons de les van WO2 voor ogen moeten houden.